

NOUSU-ohjelma Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella

- Heikki Holsti
- Varsinais-Suomen ELY-keskus
Nousu-ohjelma
- Satavesi Kokemäenjoen-ryhmä 13.5.2024

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kalatalouden viranomaisytyö on kohdistettu kolmelle alueelliselle ELY-keskukselle

Järvi-Suomi

Pohjois-Savon ELY-keskus (POSely)

- Pirkanmaan maakunta
- Keski-Suomi
- Etelä-Savo
- Pohjois-Savo
- Pohjois-Karjala
- Häme

Pohjois-Suomi

LAPely

- Lappi
- Pohjois-Pohjanmaa
- Kainuu

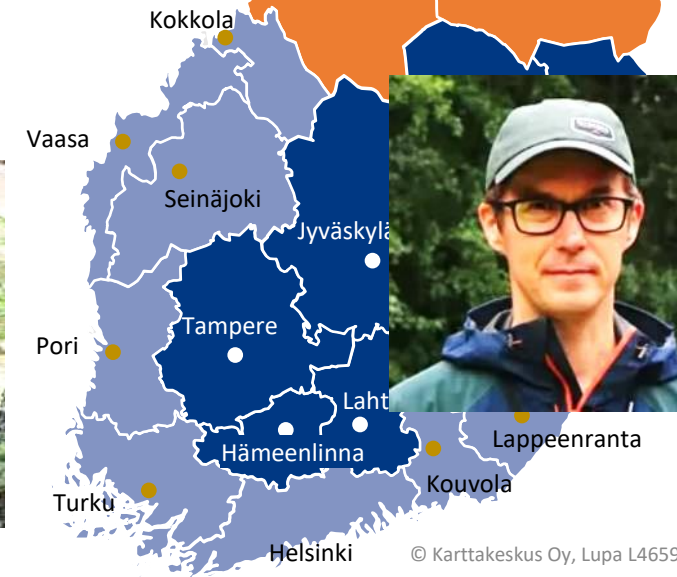
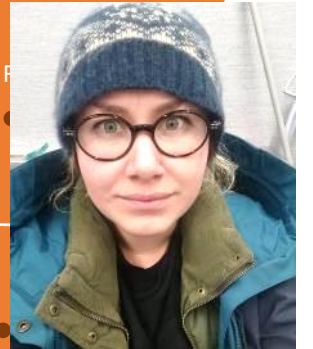
Rannikko-Suomi

Varsinais-Suomen ELY-keskus VAREly

- Kymenlaakso
- Etelä-Karjala
- Uusimaa
- Varsinais-Suomi
- Satakunta
- Pohjanmaa
- Keski-Pohjanmaa
- Etelä-Pohjanmaa

NOUSU-ohjelmaa toteuttaa:

Jouni Tammi (MMM)
Perttu Tamminen (MMM)
Heikki Holsti (VAREly)
Olli Sivonen (POSely)
Aurora Hatanpää (LAPely)

**NOUSU-OHJELMALLA
EI OLE VALTIONEUVOSTON
PERIAATEPÄÄTÖSTÄ!**

Hallitus laatii talousarvioesityksen eduskunnalle, jolla ohjataan varoja eri toimien toteuttamiseen

- **Kärkihanke 2016-2018, Juha Sipilän hallitus (2015-2019)**

7,85 M€

“Kärkihankerahoitusta suunnattiin erityisesti yhteisrahoitteisesti toteutettaviin, konkreettisiin ja ripeästi liikkeelle lähteviin hankkeisiin, joissa oli vahva alueellinen sitoutuneisuus. Samalla edistettiin uusien ratkaisujen käyttöön ottamista vaelluskalojen kulun ja lisääntymisen turvaamiseksi.”

- **Nousu-ohjelma 2020-2022, Sanna Marinin hallitus (2019-2023)**

15 M€

“Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman strategisen tavoitekokonaisuuden Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi viidenneksi alatavoitteeksi on kirjattu Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen Suomessa. Tavoitteella pyritään siihen, että Suomi saavuttaa YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet.”

- **Nousu-ohjelma 2024-2026, Petteri Orpon hallitus (2023-2027)**

8 M€

Kalatalousviranomaisen käytettävissä olevat taloudelliset resurssit ovat pieniä verrattuna muihin toimialoihin

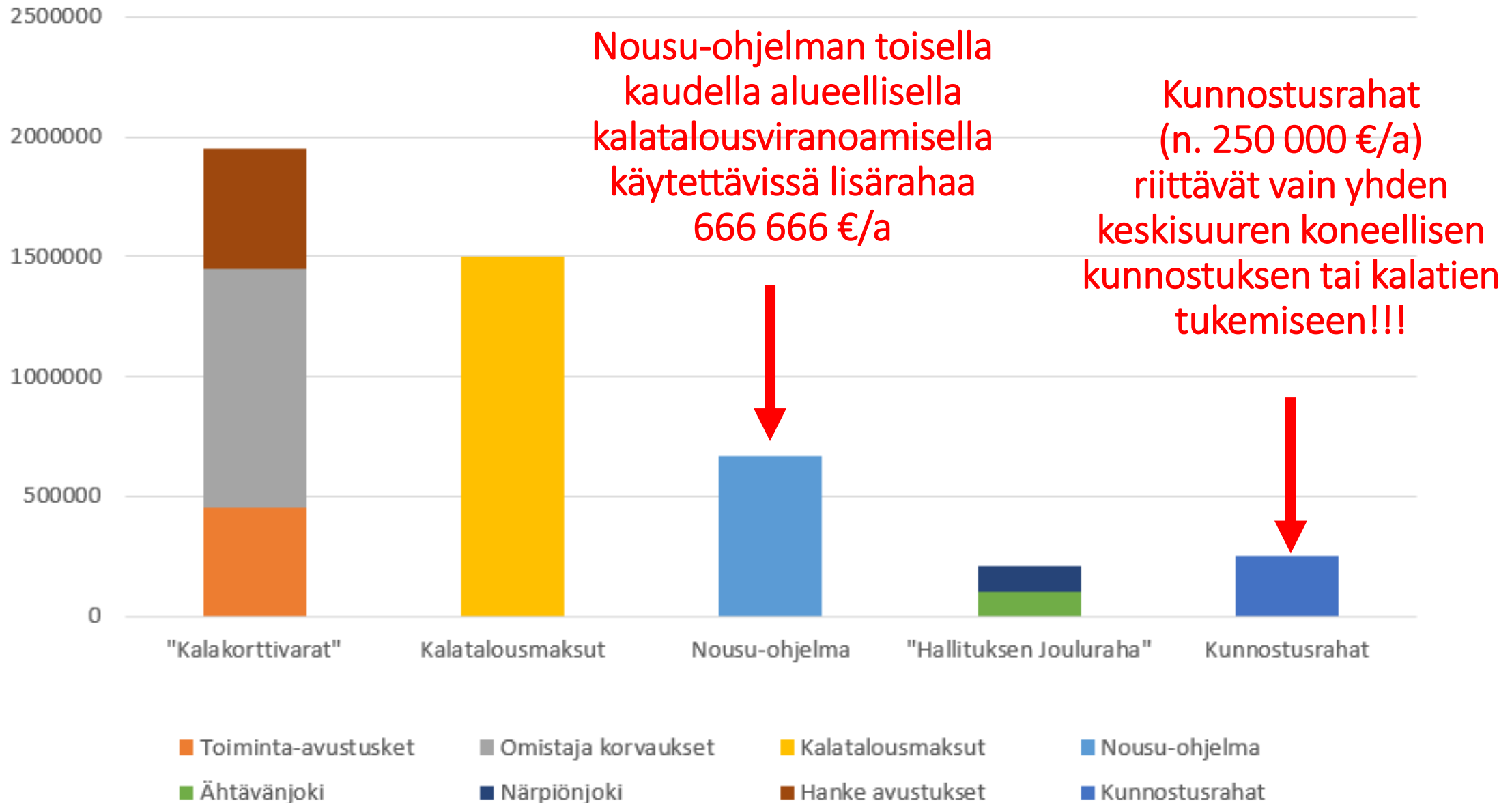
- 1) **KUNNOSTUSRAHAT** (haku loppuvuodesta syys-joulukuu)
Vuodessa valtakunnallisesti käytettävissä 757 000€, jaetaan tasapuolisesti kolmen alueellisen kalaelyn kesken (252 000€/ELY).
- 2) "KALAKORTTIVARAT" (Kalastonhoitomaksut) (haku –tammikuu)
 - 450 000 € toiminta-avustus (36 kalatalousalueelle)
 - n. 1,0-1,5 M€ omistajakorvaukset → Kalatalousalueet jakavat vesialueenomistajille
 - 500 000 € edistämismäärärahat (hanke avustukset)
- 3) **KALATALOUSMAKSUVARAT** (toiminnan harjoittajan haittojen kompensatio)
Laaditaan käyttösuunnitelma → kuullaan vesialueen omistajia ja kalatalousalueita → pääosin istutuksiin → painopiste siirtymässä kunnostus- ja hoitotoimenpiteiden toteuttamiseen. n. 1,5 M€ (VARely)
- 4) **NOUSU**-ohjelmaan kohdistettu erillisbudjetti
 - 1) 2020-2022 kaudella yhteensä 15 M€, vuodessa 3 M€/a.
 - 2) 2024-2027 kaudella 8 M€, vuodessa 2 M€/a (666 667 €/a ELY-keskus)

ERILLISBUDJETTEJA

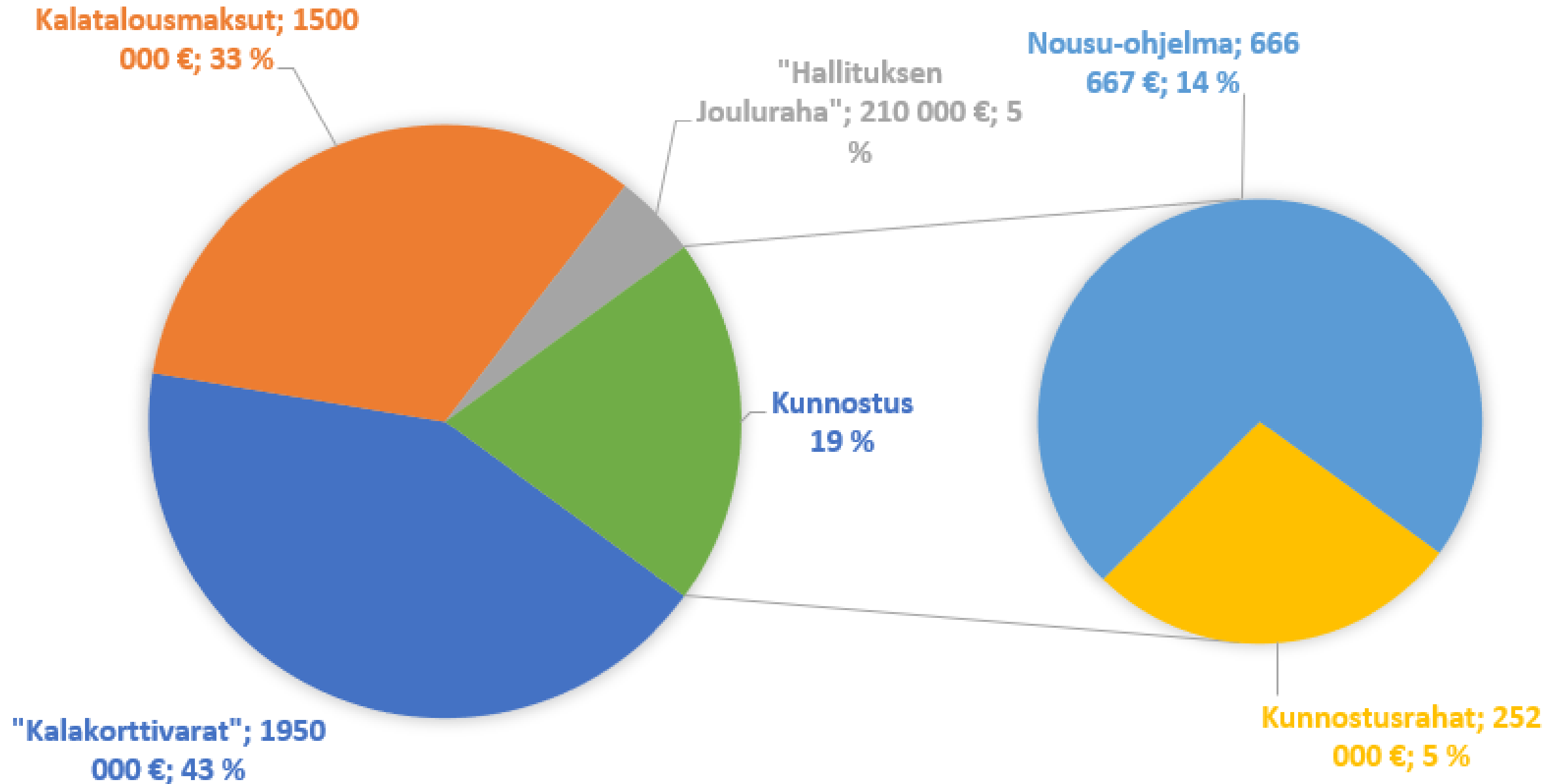
- 1) "Hallituksen Jouluraha", 2024 Ähtävänjoki 100 000€ ja Närpiönjoki 110 000€
- 2) Kalatalousvelvoitteiden kehittäminen n.10 000€

VAREly kalatalousviranomaisen käytettävissä olevat varat 2024 (4,58M€)

VARELY KALATALOUSVIRANOMAISEN VARAT 2024 (4,58M€)

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tukemat Nousu-hankkeet

Hankkeet	Määrä
Käynnissä	10
Päättynyt	12
Kaikki yhteensä	22

Avustuksen hakija	Määrä
Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö sr	2
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry	4
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry	2
Vatajankoski Oy	2
Haminan kaupunki	1
Kirkkonummen kunta	1
Raaseporin kaupunki	1
Sipoon kunta	1
Töllin myllyosuuskunta	1
Valonia/Varsinais-Suomen Liitto	1
Varsinais-Suomen ELY-keskus, Y-vastuualue	1
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	1
Korpelan Voima Oy	1
Kauhajoen osakaskunta	1
Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry	1
WWF	1
Kaikki yhteensä	22

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tukemat Nousu-hankkeet

Vesistöt	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä
Aneriojoki				127 445 €		127 445 €
Estbyån		31 500 €				31 500 €
Hiitolanjoki		612 080 €		275 000 €	248 354 €	1 135 434 €
Karjaanjoki		109 000 €	121 857 €			230 857 €
Karvianjoki			900 000 €			900 000 €
Pusulanjoki				101 250 €		101 250 €
Sipoonjoki			91 500 €			91 500 €
Vantaanjoki	103 000 €			19 640 €		122 640 €
Vehkajoki				50 000 €		50 000 €
Raisionjoki				297 000 €		297 000 €
Mankinjoki					200 000 €	200 000 €
Lestijoki					17 950 €	17 950 €
Kyrönjoki					90 000 €	90 000 €
Kaikki yhteensä	103 000 €	752 580 €	1 113 357 €	870 335 €	556 304 €	3 395 575 €

Maakunnat	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä
Etelä-Karjala		612 080 €		275 000 €	248 354 €	1 135 434 €
Kymenlaakso				50 000 €		50 000 €
Satakunta			900 000 €			900 000 €
Uusimaa	103 000 €	140 500 €	213 357 €	248 335 €	200 000 €	905 192 €
Varsinais-Suomi				297 000 €		297 000 €
Etelä-Pohjanmaa					107 950 €	107 950 €
Kaikki yhteensä	103 000 €	752 580 €	1 113 357 €	870 335 €	556 304 €	3 395 575 €

Vaasa

Kokkola

Parkkikoski voimalaitos, Lestijoki (2024-2025)

Käynnissä avustuspäätökset tehty

Odottaa avustus päätöstä

Edistetään

JOULURAHA 2024

● Ähtävänjoki

● Närpiönjoki

Äminnen pato, Kruunupyynjoki

Savonjoki 3 patoa, Ähtävänjoen va.

Pirttikosken voimalaitos, Perhonjoki

Seinäjoki

Koskenkylänkoski pato, Kauhajoki (2024-2025)

Jyllinkoski voimalaitos, Karvianjoki 2024

Vatajankoski voimalaitos, Karvianjoki 2025

Lillmahlin pato, Tiukanjoki

Sahakoski voimalaitos, Eteläjoki

Holstenkoski pato,
Kiskonjoen va. 2024

Töllin pato, Karjaanjoen va. 2024

Kurunkoski voimalaitos, Torsanjoki
(Hiitolanjoen va.) (2024-2026)

Lappeenranta

Joutsenkoski voimalaitos, Urpalanjoki

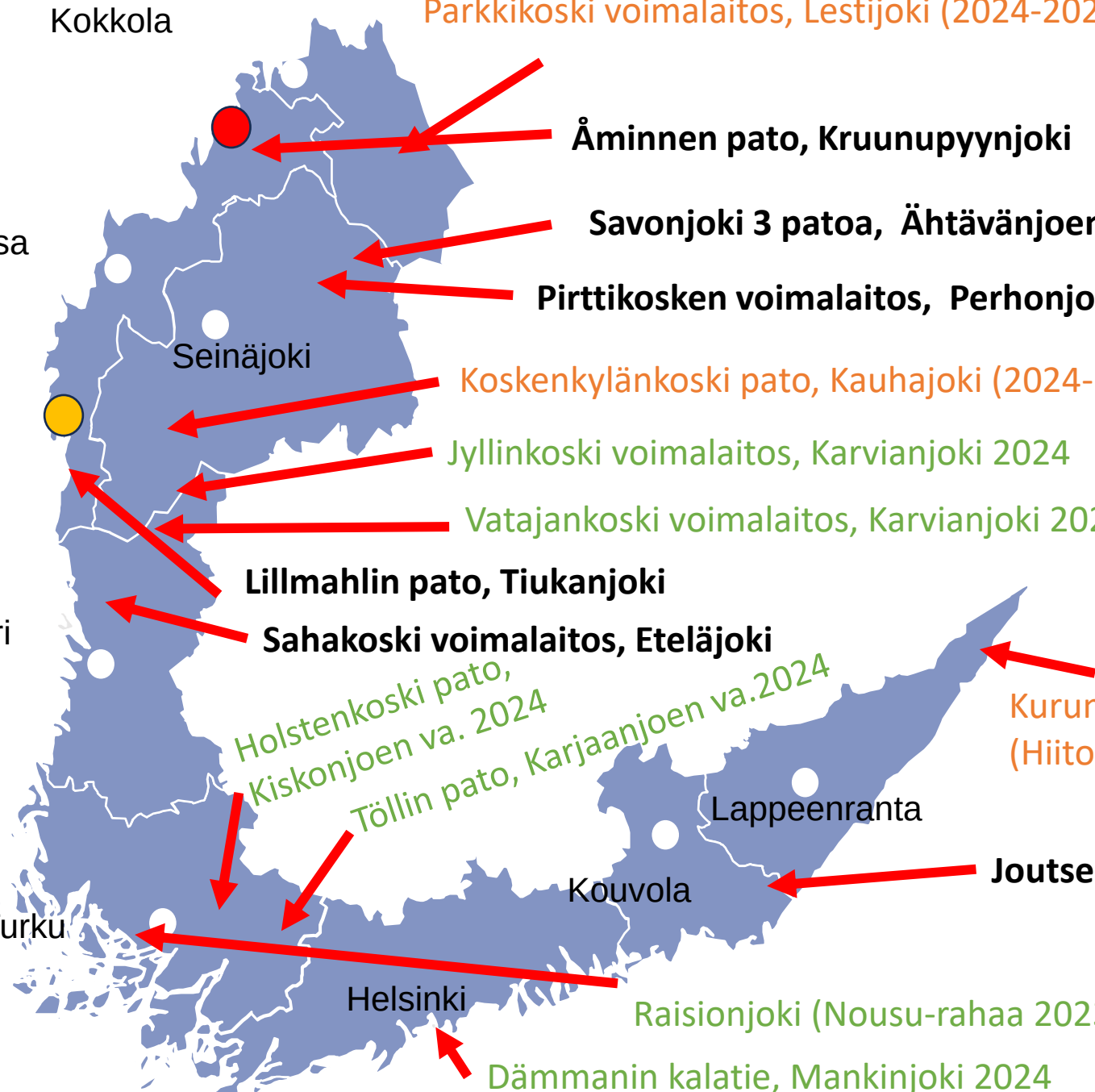
Kouvola

Turku

Helsinki

Raisionjoki (Nousu-rahaa 2023 297 000e)

Dämmanin kalatie, Mankinjoki 2024

Toteutus

- Jyllinkoski voimalaitos (2024)
- Vatajankoski voimalaitos (2025)
- Holstenkoski pato, Kiskojoiki (2024)
- Töllin pato, Mustionjoki-Karjaankoski (2024)
- Dämmanin kalatie, Mankinjoki (2024)

Suunnittelu

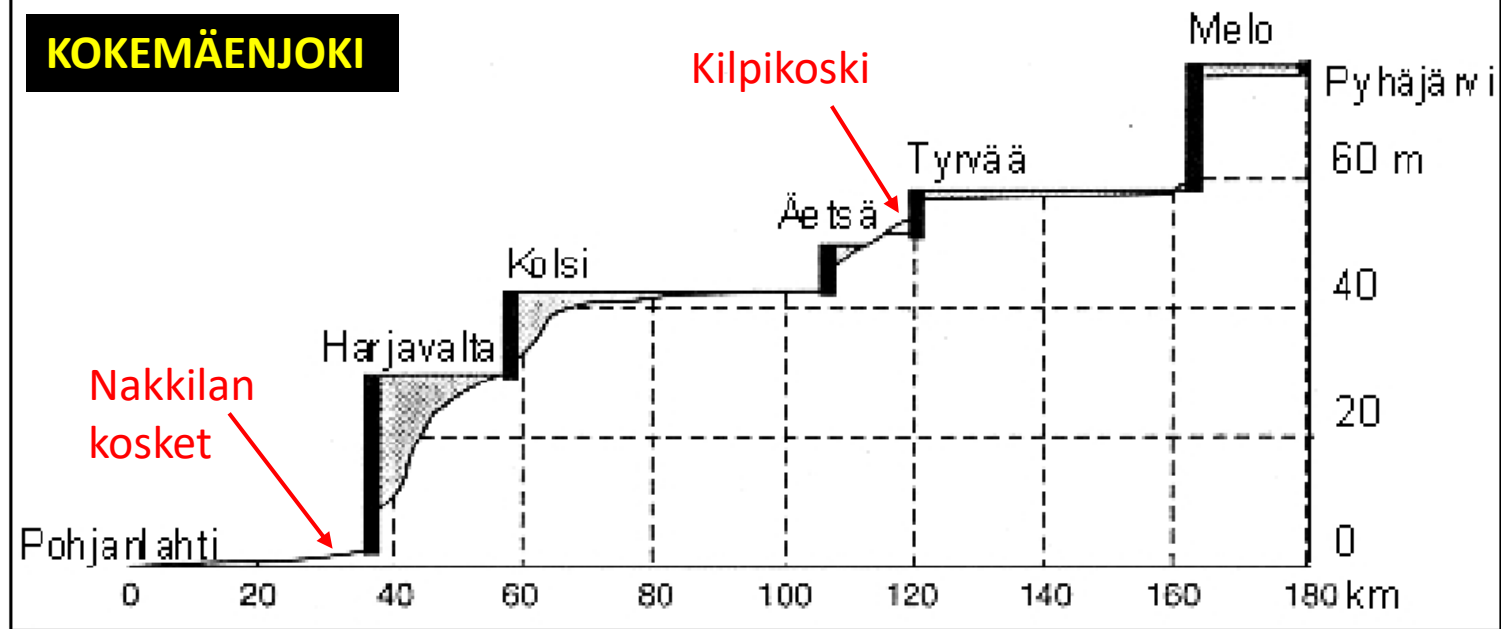
- Parkkikoski voimalaitos, Lestijoki (2024-2026) avustus myönnetty 2024
- Kurunkoski voimalaitos, Torsanjoki-Kurunkoski (2024-2026), avustus myönnetty 2024
- Koskenkylänkoski (Kauhajoki-Kyrönjoki) -> avustus myönnetty 2024
- Mustaluoman 3 pientä patoa, Kyrönjoki (suunnittelun kilpailutus käynnissä)

Edistäminen

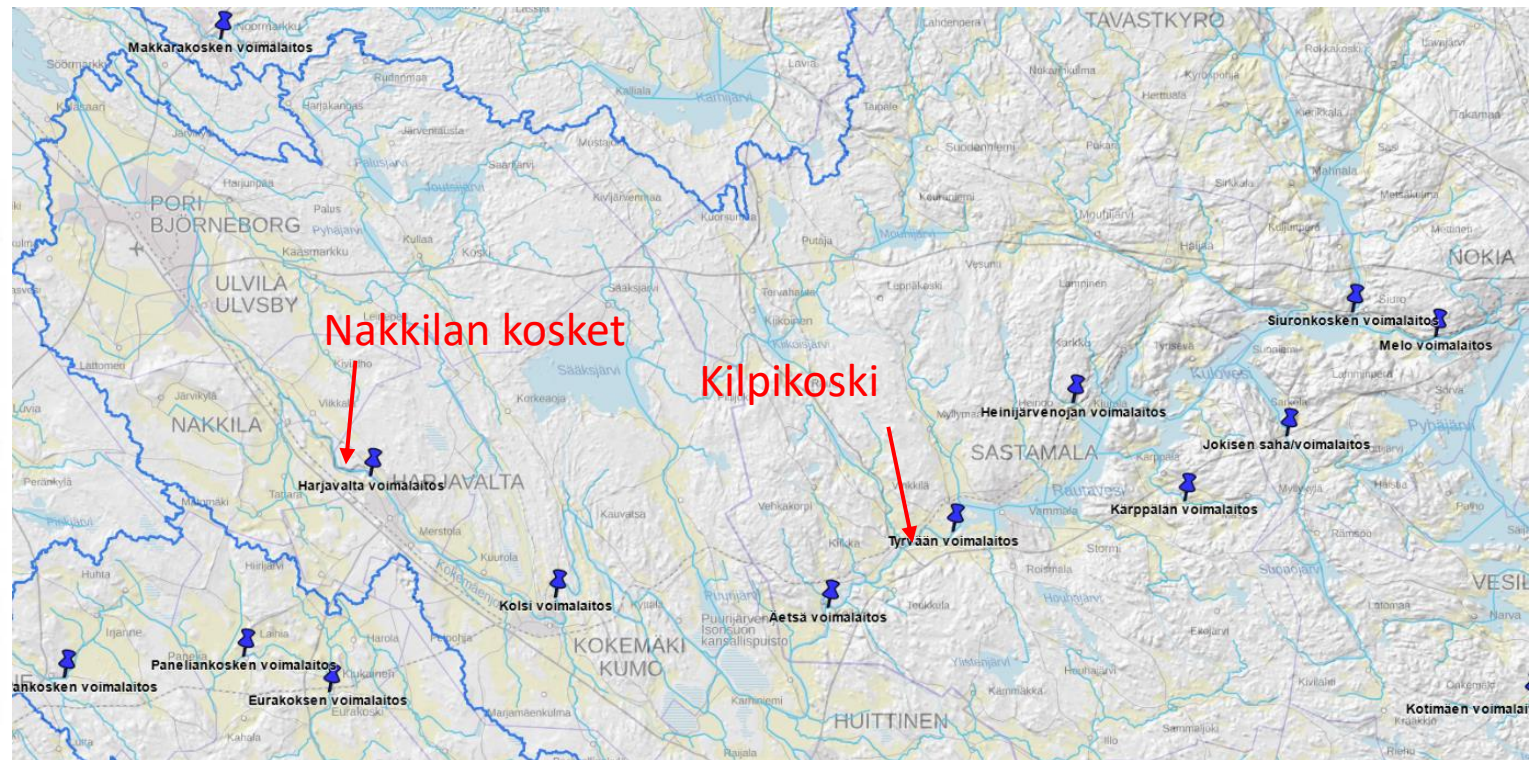
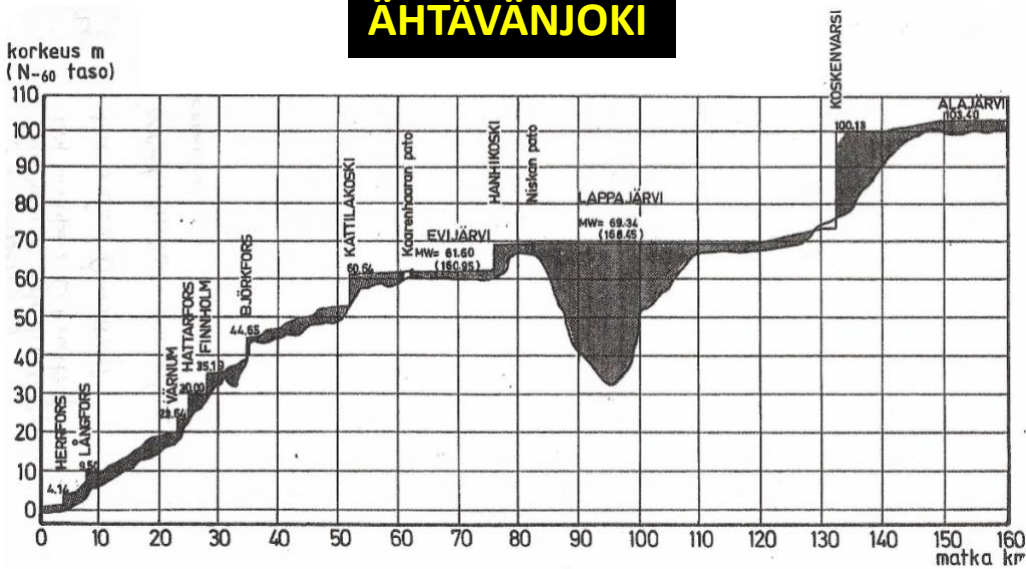
- Pirttikoski voimalaitos, Perhonjoki voimalaitoksen lunastusasia edennyt
- Šahakoski, Eteläjoki padon purun hankkeistaminen
- Äminnen pato, Kruunupyynjoki
- Lillmahlin pato, Tiukanjoki
- Joutsenkoski voimalaitos, Urpalanjoki

Ei Nousu-
ohjelman
kohteita
Kokemäenjoen
vesistöalueen
alaosassa

KOKEMÄENJOKI

ÄHTÄVÄNJOKI

NOUSU-ohjelmalla on voitu edistää suurien ja keskisuurien nousuesteiden muuttamista kalojen kuljettavaksi

NOUSU-ohjelmalla on voitu edistää suurien ja keskisuurien noususteiden muuttamista kalojen kuljettavaksi

Koskenkylänkoski

Holstenkoski

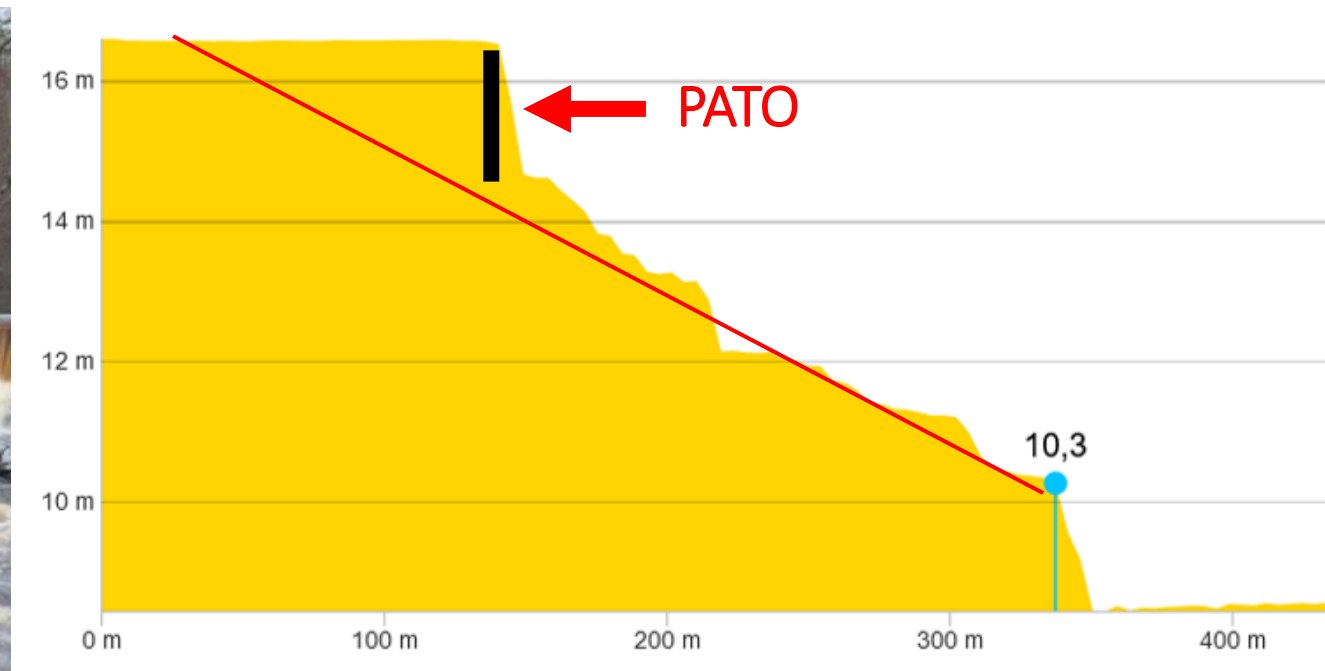
Töllin pato

Jyllinkoski

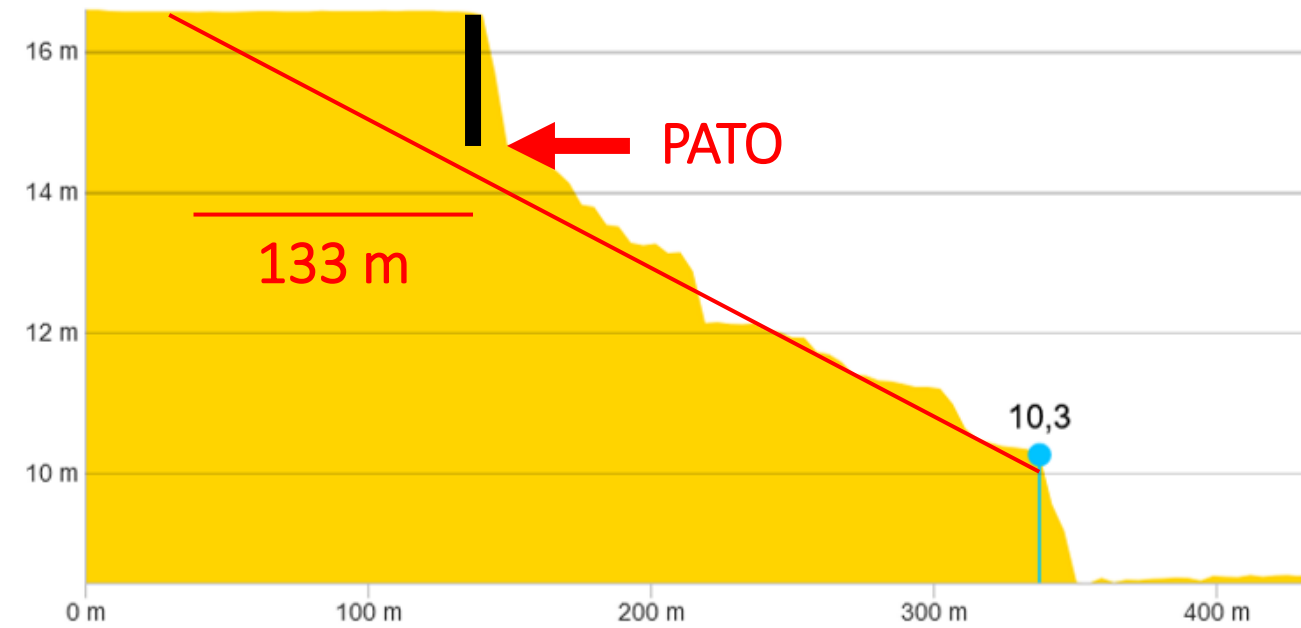

Vatajankoski

Eteläjoen Sahakoski, hankkeen vetovastuusta keskustellaan. Voimalaitos toiminnasta luopuminen ja kosken ennallistaminen (2024-2026).

Padossa 2 metrin pudotus
korkeus voidaan jakaa 133
metrin matkalle, jolloin
kaltevuudeksi tulee 1,5 %.

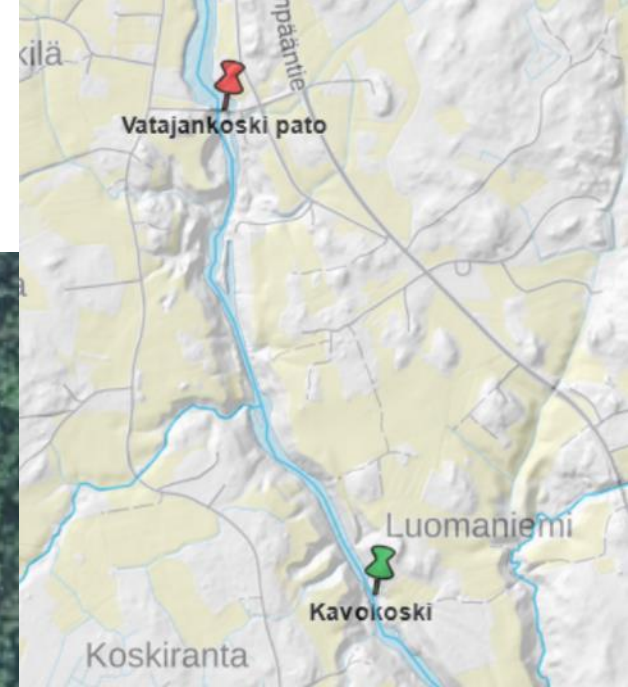
Padon purkaminen palauttaa vedenpinnan luontaiselle tasolle ja ennallistaa virtaveden.

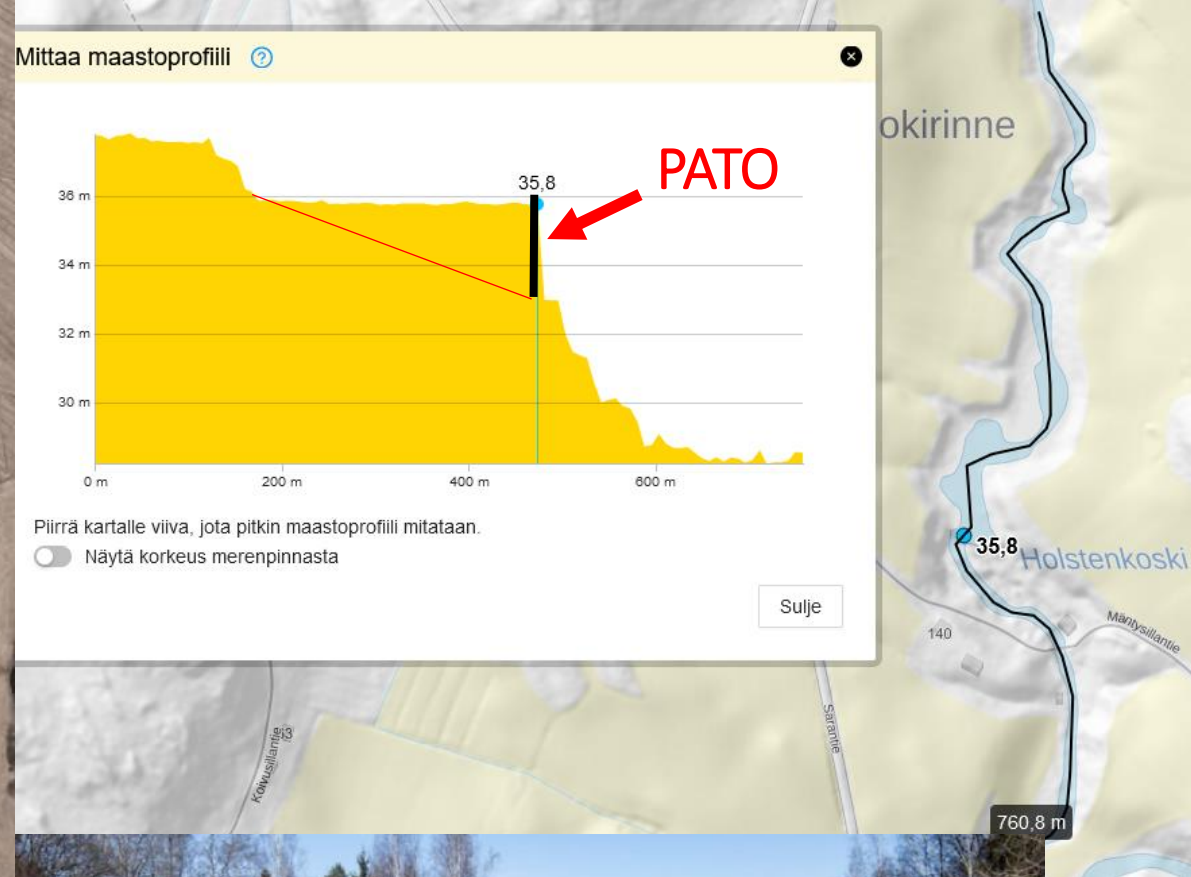

Kavokoski, Karvianjoki 1948

Kavokoski. Karvianioki 2023

Holstenkosken padon purku ja sen
yläpuolen **jokiuoman ennallistaminen**
(Aneriojoki/Kiskonjoen va.).
Hankevetäjä: Valonia (2023-2024)

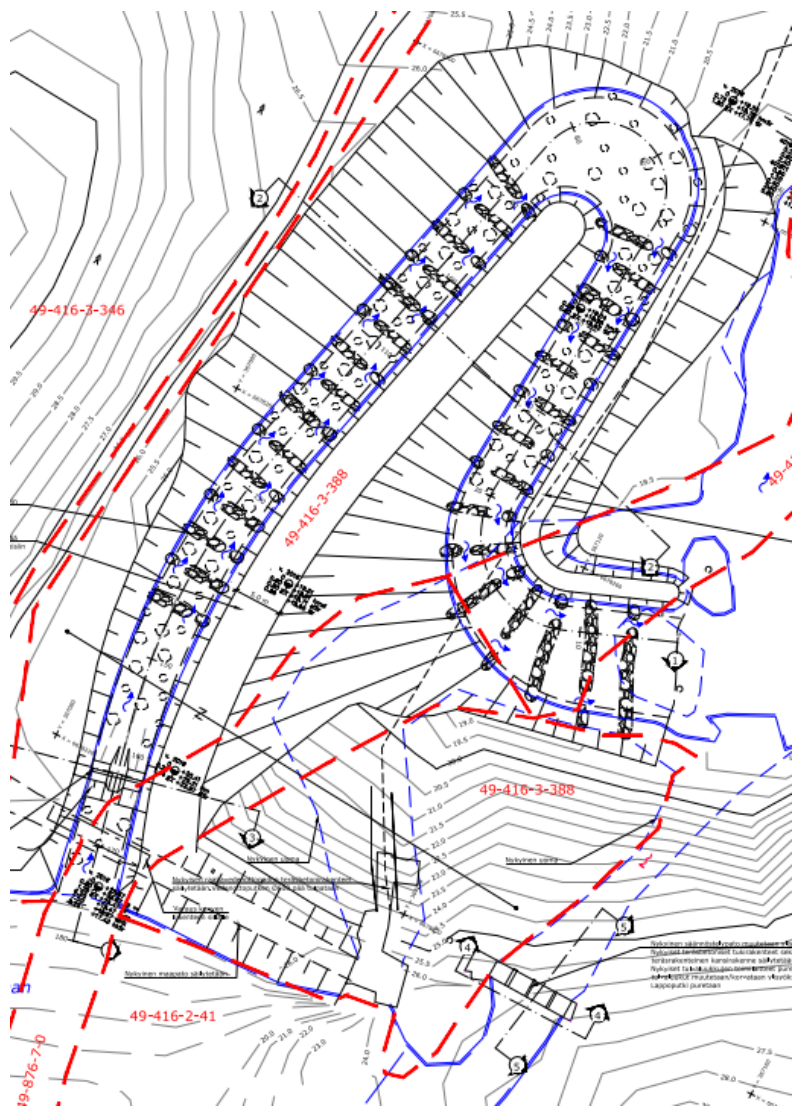

Padon osittaisen purun jälkeen urakoitsija Matti Hakamäki Oy:n
kaivurit ruoppaavat joenpohjasta tonneittain savea, joka läjitetään
lähipelloille.

Holstenkoski 27.3.2024

Hankkeessa pato puretaan osittain, veden pinta annetaan pudota ja patoaltaan uoma ennallistetaan!

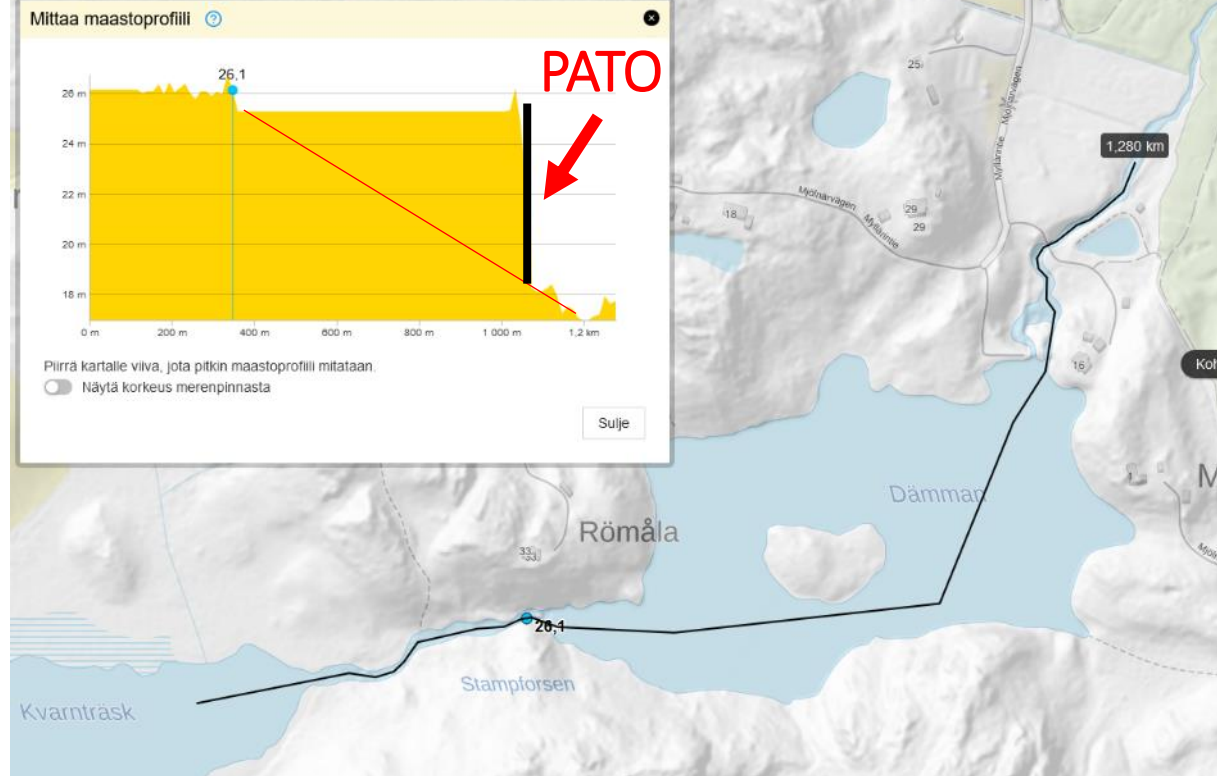
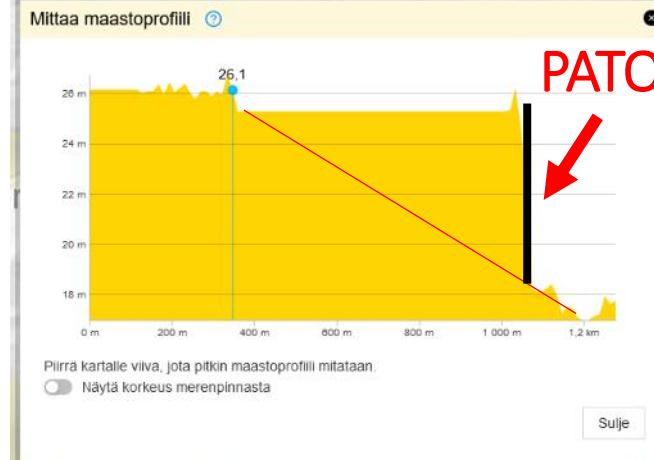
Mankinjoen
Dämmanin
luonnonmukainen
kalatie. Rakennetaan
vuonna 2024.
Hankevetäjä: Helsingin
seudun
ympäristöpalvelut –
kuntayhtymä

kok. kustannus 750
000€ (Nousu avustusta
200 000€ 26,7%).

Dämman, Mankinjoki 1950

Dämman, Mankinjoki 1957

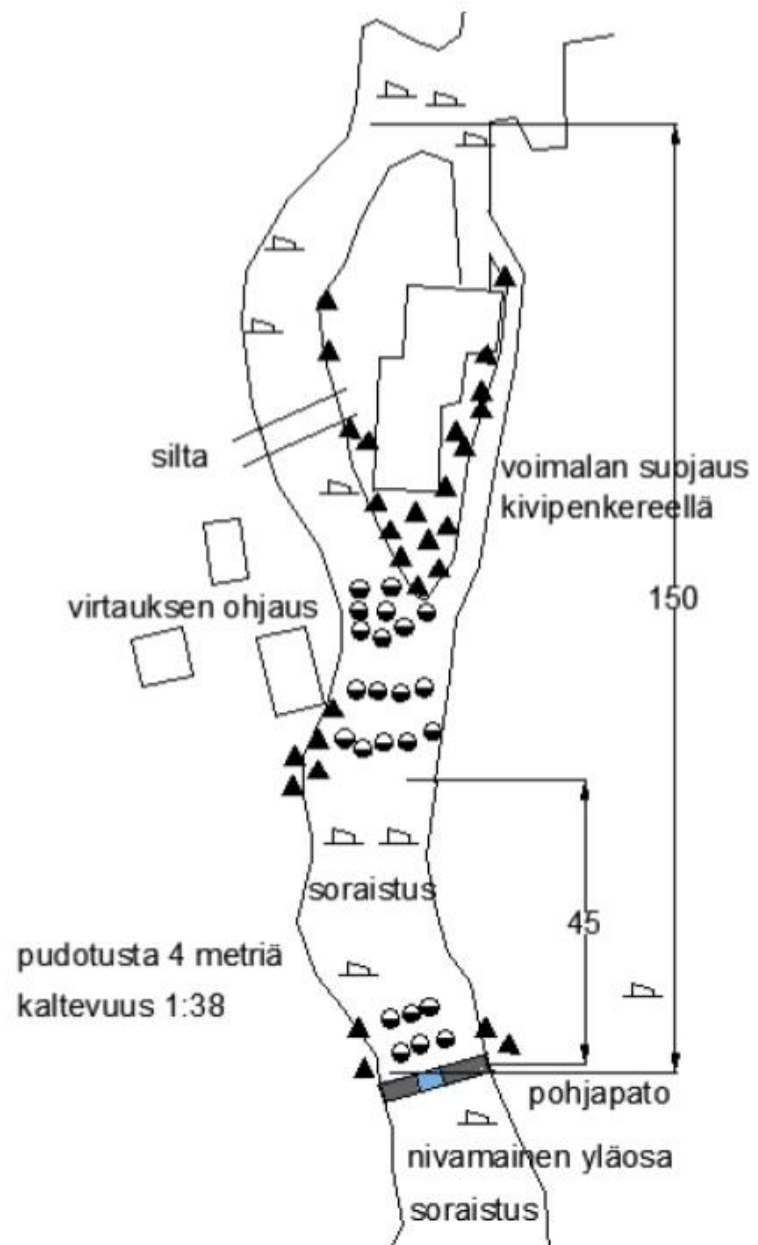

Dämmanin säännöstelypadossa pudotuskorkeutta (25,3-18,1) 7 m se jaetaan luonnonmukaisellen 100 metriä pitkään kalatiehen kaltevuus 7 %.

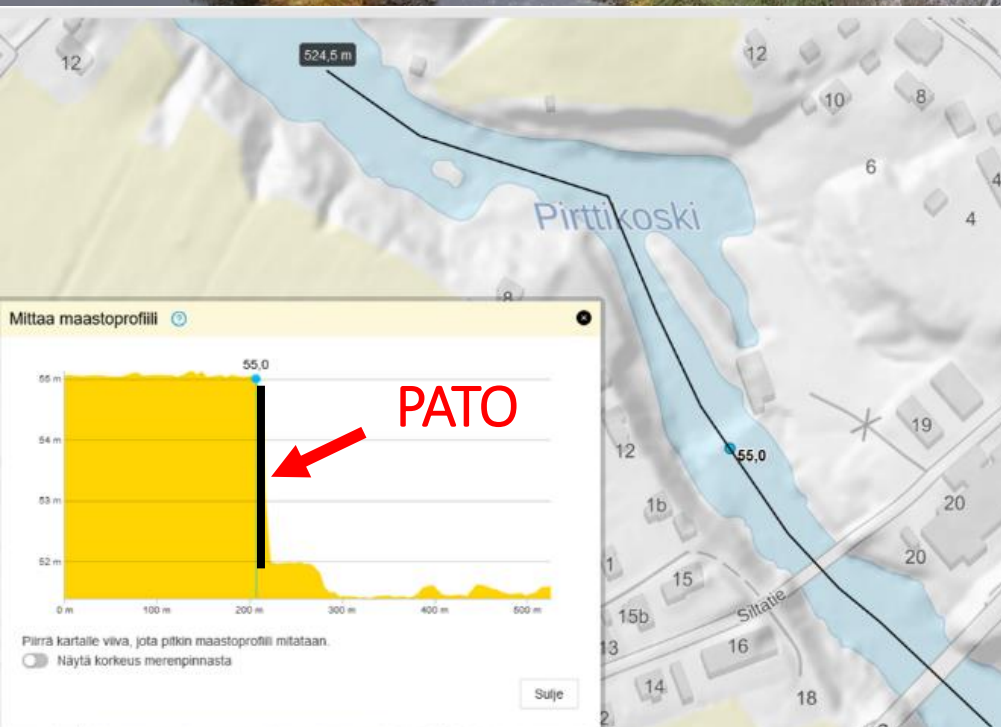

Lestijoen Parkkikoski,
suunnittelu ja toteutus
energiayhtiön Korpelan
Voima Oy vetoisesti
(2024-2026).

Kurunkosken voimalaitos toiminnasta luopuminen ja kosken ennallistaminen (Torsanjoki-Hiitolanjoki). Hankevetäjä: WWF yhteistyössä KASelyn (2024-2026).

Perhonjoen Pirttikoski, keskusteluja
käyty energia yhtiön kanssa
(Killinkosken Voima Oy)
voimataloudesta luopumisesta ja
kosken annellistamisesta -> velvoite
kalatien rakentamisesta.

Kiitos!

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Nousu-ohjelma Karvianjoen vesistöalueella

